

БиХ и дјеловање Уставног суда БиХ у оквирима његове надлежности омогућило је ефикасно функционирање нужних државних органа који нису експлицитно споменути у тексту Устава БиХ, али чије креирање и дјеловање није опречно одредбама и духу тога Устава, будући да је у Уставу БиХ остављена могућност оснивања таквих институција ради вршења надлежности БиХ. У оквиру остваривања ових својих уставних надлежности Уставни суд БиХ је донио бројне одлуке. Свака од њих има својеврсни значај.

За промицање владавине права у Босни и Херцеговини је врло битно даље развијање праксе Уставног суда БиХ. Да би Уставни суд БиХ и даље учинковито могао штитити људска права и темељне слободе, односно досљедно проводити начело владавине права, битно је да у његовим односима, према тијелима законодавне, извршне и судске власти, буде и уставноправно и фактички осигурана његова организацијска и функционална неовисност и да сва тијела власти у Босни и Херцеговини проводе одлуке Уставног суда БиХ, и то без обзира на то какво интересно или вриједносно стајалиште имају о појединој одлуци. Само на тај начин, Уставни суд БиХ ће се моћи потпуно укључити у сувремене еуропске, па и свјетске трендове уставносудске заштите и дати свој пуни допринос уставноправном развоју Босне и Херцеговине и ефикасној заштити људских права.

У постојећим околностима, нужна би била и отворенија активна улога Уставног суда БиХ у уједначавању судске праксе како би се остварила правна сигурност и једнакост грађана БиХ пред законом.

Уставни суд БиХ, дакако, не треба бити само арбитар у сукобима о уставности, већ и активни носитељ њезинога остваривања, те и сам судјеловати у отклањању узрока и појава протууставности аката. У томе се смислу може размишљати о могућности да сам Суд покреће поступке (тзв. поступак *ex officio*), али и могућности давања иницијативе другим субјектима (тзв. *actio popularis*), какве су нпр. и данас предвиђене у Републици Србији и Републици Хрватској. На овај би се начин Уставни суд БиХ могао кретати и изван постављеног захтјева, нпр. у случајевима преиспитивања оспорене одредбе уколико сматра да су и друге одредбе акта који је у питању такођер неуставне, односно у случајевима покретања иницијативе пружила би се могућност свим заинтересираним субјектима да и сами допринесу практичном остварењу начела уставности.

С обзиром на тренд повећања броја предмета, дакако је нужно позорно размотрити питање како пронаћи равнотежу између ефикасне заштите Уставом зајамчених људских права у појединачним (конкретним) случајевима, и омогућавања Уставном суду БиХ ефикасног обављања његове темељне уставне задаће.

Тренутачно стање у државама у транзицији, укључујући и БиХ, узроком је бројним проблемима с којима се органи уставне контроле тих земаља